

VII. GROENLO

Kerspel, stad en gemeente. In 1236 door de heer van Borculo verkocht aan de graaf van Gelre, waardoor de scheiding ontstaan is tussen de (latere) stad Groenlo en het kerspel Groenlo. Het laatste omvatte de (latere) heerlijkheid Lichtenvoorde en de voorgedij Beltrum. De stad Groenlo had veel invloed op het omliggende platteland en oversteeg zelfs de kerspelgrenzen. De gezeten burgerij bezat jachtrechten in de omliggende heerlijkheid Borculo(-Lichtenvoorde) en gebruiksrechten op de gemene gronden van naburige marken, zoals die van de Holterhoek. De verwevenheid is op veel vlakken zichtbaar aanwezig (geweest), reden om Groenlo mee te nemen in deze bibliografie. Vanaf 1 januari 2005 vormen de gemeenten Groenlo en Lichtenvoorde met de uit de gemeente Eibergen afkomstige buurschap Zwolle en het uit Ruurlo afkomstige kerkdorp Mariënvelde de nieuwe gemeente Oost Gelre.

Overzichtswerken; bundels

Buter, Adriaan, **In de statt van Groll. Een portret van 700-jarig Groenlo** (Groenlo 1977).

- Lit.opg.; foto's; krtn..

Tops, N.J., **Groll in de zeventiende en achttiende eeuw. Een kerkelijk, politiek en strategisch storende factor in het oosten van de Republiek** (Groenlo 1992);

- Bundel. Bevat (bewerkingen van) eerder verschenen artikelen in de **Klemband** en **BMG**. Lit. opg.

Vemer, W.P., **Kroniek van Groenlo** (Arnhem 1969-3).

- Lit.opg.; foto's.

Algemeen

Banning, Jos. A.W., 'Een taaie', in: **Archief**, II-3 (1937), 156.

- Betreft de geschiedenis van een vasthoudende kermisvogel te Groenlo in 1890.

Banning, Jos. A.W., 'Het Grolsch Museum te Groenlo', in: **Archief**, II-4 (1938), 208 - 212.

- Foto's.

Boekelder, Raymond, 'De tynsheffing te Groenlo in de periode 1395 - 1583', in: **Klemband I**, 263 - 273.

- Met veel Beltrums namenmateriaal. Lit. opg..

Buter, A., **In de stat van Grol** (Groenlo 1977)

Engel, P.C., 'De Grolse visserij', in: **Klemband I**, 85 - 92.

Engel, P., 'De Stadhouders Willem V in Groenlo', in: **Klemband I**, 140 - 149.

Engel, P.C., 'Burgerwacht', in: **Klemband I**, 169 - 181

Engel, P.C., 'Een veer van hier op Zutphen', in: **Klemband I**, 30 - 45. Deel 2 in: idem, 75 - 84.

Hakkenbroek, P.Th.J., 'Een merkwaardige verkoping', in: **Klemband I**, 116 - 118.

Seekles, J.J., 'Het kantonnale Huis van Bewaring te Groenlo (1861 - 1888)', in: **Klemband I**, 150 - 155.

Smit, V., 'Groenlo in de verte. Rondom de totstandkoming van een telegraafkantoor en postkantoor te Groenlo', in: **Klemband I** (1984) 1 - 6.

Smit, V., 'Groenlo in de verte. Rondom de totstandkoming van de gasfabriek', in: **Klemband I**, 106 - 115.

Smit, V., 'Groenlo in de verte. Rondom tollen, wegen en Knibbelbrug', in: **Klemband II**, 312 - 332.

Smit, V., 'Groenlo in de verte. Rondom de verdeling van de markegronden, speciaal gericht op Groenlo', in: **Klemband II**, 333 - 351.

- Lit. opg..

Steenbergen, H.J., 'Een Groenlo's loterijproject', in: **Archief VI-1** (1958) 34 - 41.

- Speelt zich af in 1723. Met een afbeelding van een aquarel van J. de Beyer: 'de Markt te Groenlo.

Steenbergen, H.J., 'Het rampjaar 1672 en Oost-Gelderland', in: **Archief** 1972 58 - 71.

- Bevat voorwaarden van overgave van Grol aan de bisschop van Munster. De lit.opg. bevatten werken uit de 17e en 18e eeuw.

Steenbergen, H.J., 'Een feestprogramma in 1813', in: **Archief** 1963, 102 - 105.

- Ter gelegenheid van de verjaardag van de Souvereine Vorst Willem I.

Tops, N.J., 'De gemeenteraadsverkiezingen van 15 mei 1919 te Groenlo', in: **Klemband I** (1984), 15 - 18.

Tops, N.J., 'Het servitieboek over de jaren 1630 - 1635 en enige conclusies daaruit', in: **Klemband I** (1984), 53 - 57.

Tops, N.J., 'Doortje Waanders kruist de degens met het gemeentebestuur van Groenlo', in: **Klemband I**, (1984) 53 - 57.

Tops, N.J., 'De brief van een geïrriteerde Joodse slager en de omzwervingen van zijn zoon Bram', in: **Klemband I** (1985) 72 - 74.

Veen, J.S. van, 'Uitspraak van bisschop Guy van Utrecht in een geschil tusschen die van Groenlo en die van Goor', in: **BMG II** (1899),

Weyn Banningh, F.J.H., 'Achterstallige verpondingen', in: **Archief**, IV-2 (1951), 108 - 109.

- Betreft een naamlijst uit 1793 van personen uit Groenlo en omgeving.

Archiefinventarissen

Collectie Tops/Aantekeningen Dhr. N.J. Tops, in: **Klemband II**

Collectie Engel/Aantekeningen pater Engel, in: **Klemband II**

Zie ook: **kerkgeschiedenis**

Bronnenuitgaven

Verpondings-Quohieren 1645-1650. Een publikatie van: Oostgelders tijdschrift voor Genealogie en Boerderijonderzoek. Transcriptie en tekstverwerking: S. Stroet (z.p., 1989).

- blz. 46: Uitgangen uit huizen te Groenlo; blz. 51: Uitgangen uit landerijen te Groenlo. Betreft transcriptie van het afschrift Kreyneck.

Bestuur

Banning, Jos. A.W., 'Archivalia II. Enkele resoluties der stedelijke regering van Groenlo', in: **Archief**, II-5 (1939), 280-281.

- O.m. over hondsdoelheid, honden in de kerk en brandbeveiliging, 17e en 18e eeuw.

Hakkenbroek, P.Th.J., 'Schepenen van Groenlo 1319 - 1627', in: **Klemband I**, 240 - 246.

- Lit. opg..

Steenbergen, H.J., 'Groenlo's gemeentebudget in 1655', in: **Archief**, IV-2 (1951), 103 - 107.

- Uit de stadsrekeningen.

Tops, N.J., 'Gegevens over de schepenen van Groenlo tot 1718', in: **Klemband I**, 247 - 256.

- Lit. opg..

Brand en brandweer

Graaf, J. de, 'Een Groenlose pyromaan', in: **Archief**, IV-3 (1952), 192 - 193.

- 1692.

Smit, V., 'Groenlo in de verte. Rondom brandpreventies, brandklokken en brandspuithuisjes', in: **Klemband II**, 359 - 373.

Dialect

Blanken, Harrie, 'Aover speuke en heksen. Stip, stap, stoet ...', in: **Archief**, IV-4 (1953), 302 - 306.

Economie

Steenbergen, H.J., 'De Groenlose Textielgeschiedenis', in: **Archief**, V-2 (1955), 120 - 126.

- Verslag van een voordracht gehouden op de Algemene Vergadering van de Stichting Textielgeschiedenis te Groenlo, op 19 juni 1954.

Gasthuis

Smit, Valentijn, **Het Gasthuis te Groenlo door de eeuwen heen**. Groenlose Historische Reeks nr. 3 (Groenlo 1991).

- Lit.opg., foto's.

Gezondheidszorg

Smit, V., 'Groenlo in de verte. De heelmeesters en hun zorgen', in: **Klemband I**, 93 - 105.

- 2e helft van de 19e eeuw.

Gilden

Have, J. ten, 'Het Snijdersgilde te Groenlo', in: **Archief voor het Aartsbisdom Utrecht (AAU)**, 1 (1875) 118 - 140.

Steenbergen, H.J., 'Het gildenboek van het spilledraaiersgilde te Groenlo', in: **Archief**, IV-1 (1950), 42 - 51.

- Betreft de jaren 1776 - 1797.

Havezathe Marhulzen

Seekles, J.J., 'De havezathe Marhulzen, 1764 - 1794', in: **Klemband I** (1984) 19 - 29.

- Over de ondergang van de eens aan de heren van Borculo toebehorende havezathe. Lit.opg.

Seekles, J.J., 'De havezathe Marhulzen: 1788 en 1789. Rentmeester Roelvink contra Timmer- en Smidsgilde', in: **Klemband I** (1985) 58 - 62.

- Lit. opg..

Weyn Banningh, H., 'De havezathe Marhulzen in de nabijheid van Groenlo', in: **Archief**, III-2 (1947), 142 - 144.

- Met een foto en een pentekening.

Huizen en boerderijen

Steenbergen, H.J., 'Het erve en goed Laerbergh onder Groenlo', in: **Archief** 1976, 6 - 11.

- Met afdruk van een kaart uit 1538, Groenlo en het Schependom voorstellende (afkomstig uit het archief der Heren van Borculo).

Kerken en kloosters

Archieven

Kuiper-Timmerman, A.E.M., **Inventaris van de archieven der hervormde gemeente Groenlo 1684 - 1983**. Groenlose Historische Reeks nr. 2 (z.p. 1989).

Rijksarchief in Gelderland, **Archief van het Augustinessenconvent ten Engelhuizen Groenlo**,

- Vier bladzijden, bevattende een voorwoord en vier regesten.

Algemeen

Banning, Jos. A.W., 'De grafzerken in de St. Callistuskerk te Groenlo in het jaar 1943', in: **Archief**, III-1 (1946), 11 - 35.

Engel, P.C., 'Toen Grol Munsters was (1306)', in: **Klemband II**, 405 - 413.

- Betreft een proces waarin pastoor Rolandus van Groenlo betrokken raakte.

Geldersche Archeologische Commissie, 'Jaarverslag over 1918', in: **BMG**, XXII (1919), xxviii - xl.

- blz. xxxix - xl: kapel te Vragender.

Hofman, J.H., 'Het kerspel van den Hl. Calixtus te Groenlo', in: **Archief voor de geschiedenis van het Aartsbisdom Utrecht**, 21 (1894) 419 - 476 en 22 (1895) 1 - 66.

Houten, E. van, 'De stadstoren te Groenlo', in: **Bouwwereld** (1922), 57.

Huirne - Konings, Margreet, **Kerkelijke en wereldlijke geschiedenis van Groenlo**. Groenlose Historische Reeks nr. I (z.p. 1989).

- Literatuurstudie. Lit.opg., krtn. Met bijlage inkomstenregister klooster Ueberwasser uit de Hof te Neede.

'Jaarverslag der Provinciale Geldersche Archeologische Commissie over 1924', in: **BMG**, XXVIII (1925), xiii.

- Geruchten over verkoop N.H. kerk aan R.K..

'Jaarverslag der Provinciale Geldersche Archeologische Commissie over 1928', in: **BMG**, XXXII (1929), xxv - xxviii.

Bibliografie van de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo. VII. Stad, schependom en kerspel Groenlo

- Uitvoerig verslag over de toestand en de geschiedenis van de N.H. kerk te Groenlo. Met een foto van een altaarkandelaar uit Groenlo uit de 13e eeuw.

'Jaarverslag der Provinciale Gelderse Archeologische Commissie over 1933', in: **BMG**, XXXVII (1934), xiii.

- Verontrusting over de toestand van de N.H. kerk.

Roring, W.G.A.J., **Het oude St. Callixtus-kerspel van Groenlo. Bijdragen tot de kerkelijke geschiedenis van Groenlo en omstreken** (Groenlo, 1896).

- Met bronvermeldingen, lit.opg.

Tops, N.J., 'De kerkelijke toestand in Groenlo na de verovering door Maurits in 1597. Een rapport uit 1600, bestemd voor de bisschop van Münster', in: **Klemband I**, 7 - 14.

Tops, N.J., 'De kerkelijke goederen in het oude kerspel Groenlo na 1600', in: **Klemband I**, 119 - 139. lit. opg..

Tops, N.J., 'Groenlo tussen 1690 en 1702', in: **Klemband II**, 429 - 437.

Weyn Banningh, F.J.H., 'Het begraven der dooden in de Sint Calixtus kerk te Groenlo', in: **Archief**, III-2 (1947), 145 - 147.

Hervorming

Veen, J.S. van, 'De eerste hervormde prediking in Groenlo (1580)', in: **Nederlands archief voor de kerkgeschiedenis**, nieuwe serie 10 (1913) 280 - 285.

Kapellen

'De Vragender kapel en de slotkapel te Lichtenvoorde', in: **Archief**, VI-4 (1961), 367 - 369.

Kloosters

Engel, P.C., 'Een plus een is een', in: **Klemband I**, 227 - 239 deel I; deel II in: **Klemband II**, 275 - 311.

- Betreft de samenvoeging van het Olde Klooster en het klooster Engelhuizen in 1620.

Rehm, Gerhard, 'Quellen zur Geschichte des Munsterschen Kolloquiums und des Schwesternhauses Engelenhuis in Groenlo', in: **Westfälische Forschungen**, Band 131/132 (1981/1982), 9 - 45.

- Lit. opg..

Veen, J.S. van, 'Willekens- of Wilkensklooster te Groenlo', in: **A.A.U.**, XLVI (19..) 144.

Landbouw

Steenbergen, H.J., 'Uit de landbouwgeschiedenis van Groenlo en omgeving', in: **Archief**, VI-4 (1961) 370 - 395.

- Verslag van een lezing gehouden voor de B.O.G. en B.O.L.H. afdeling Groenlo; Vermelding van veel Beltrumse erfnamen; met afb. van een tekening van Nic. Van Geelkercken uit ca. 1640 van het goed Groot Horstwijck te Beltrum.

Molens

Steenbergen, H.J., 'De Groenlose watermolen', in: **Archief**, IV-3 (1952), 198 - 204.

- Met een foto.

Onderwijs

Smit, V., 'Groenlo in de verte. Uit de school geklapt (3)', in: **Klemband I**, 154 - 160.

- Betreft het onderwijs in Groenlo vanaf ca. 1904 tot in 1922.

Personen en families

Morzer Bruyns, C., 'Enige grepen uit het memoriaal van Mr. Arnold Henrick Bom, burgemeester van Groenlo, enz.', in: **Archief**, IV-2 (1951), 115 - 119.

- Midden 18e eeuw.

Weyn Banningh, F.J.H., 'De levensloop van een verdienstelijk Grollenaar: luitenant-kolonel Bernard Antony Batenburg, gesneuveld voor Straalsund', in: **Archief**, III-2 (1947), 81 - 95.

- Met portret.

Weyn Banningh, F.J.H., 'De lotgevallen van een Grolse dame en van haar enige zoon', in: **Archief**, IV-2 (1951), 110-114.

- Betreft Anna Hendrina Aletta Jacobs, geboren Batenburg.

Rechtsgeschiedenis

Engel, P.C., o.carm, 'Iets uit de Grolse rechtspleging in de 18e eeuw', in: **Klemband I**, 63 - 71.

Stad en schependom

Hofman, J.H., 'De stad Groenlo en haar wigbold', in: **BMG**, I, (1898), 212-220.

Steenbergen, H.J., 'Het wapen van Groenlo', in: **Archief**, IV-3 (1952), 194 - 197.

- Met afbeeldingen.

Steenbergen, H.J., 'De Groenlose stads- en gerichtsdienaar en zijn kleding', in: **Archief** (1962), 117 - 118.

- Lit. opg..

Steenbergen, H.J., 'Het wapen van Groenlo', in: **Archief** 1963, 9 - 10.

- Met afbeelding in kleur.

Vesting

Beyens, L.H.C., 'Brieven over het beleg van Groenlo in 1627', in: **BMG**, II (1899),

Seekles, J.J., 'Een onderzoek naar de Staatse verdediging en overgave van Grol in augustus 1606', in: **Klemband I**, 185 - 200.

- Lit.opg.

Staats Evers, mr. J.W., 'Iets over de vroegere belegeringen van Groenlo', in: **Geldersche Volksalmanak** (1876), 31- 49.

Tops, N.J., 'Grol van 1590 - 1597 en van 1606 - 1627. De Spaanse vesting in het licht van de toenmalige Spaanse contributie- en licentierekeningen te Maastricht', in: **Klemband II**, 375 - 404.

- Lit. opg..

Tops, N.J., 'Enige gegevens over de uitbouw van de vesting Grol na 1606, dienende tot beter begrip van de bijdrage over de samenvoeging van de beide kloosters', in: **Klemband I**, 211 - 226.

- Lit. opg., kaart.

Veen, J.S. van, 'Brief over het beleg van Groenlo in november 1606', in: **BMG**, XXII (1919) 179 - 183.

- Bronnenpublicatie van een brief van apostolisch vicaris Sasbout Vosmeer.
Lit. opg..